

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Aktuální problémy vychovatelské profese - vzdělávací program pro pedagogické pracovníky domovů mládeže a internátů

- výtah z žádosti o dotaci projektu -

Obsah:

- I. [Souhrnné informace o projektu](#)
- II. [Žadatel projektu](#)
- III. [Popis projektu](#)
- IV. [Klíčové aktivity](#)
- V. [Přímá podpora cílové skupiny](#)
- VI. [Obsah a zaměření vzdělávacích akcí](#)

I. Souhrnné informace o projektu

Název operačního programu: OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Číslo operačního programu: CZ.1.07

Číslo oblasti podpory: 7.1.3

Název oblasti podpory: Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Projekt

Předpokládané datum zahájení projektu: 01.09.2011

Předpokládané datum ukončení projektu: 31.12.2012

Stručný popis projektu:

Pro vychovatele domovů mládeže a internátů neexistuje ucelená forma dalšího vzdělávání. Záměrem projektu je rozšířit a prohloubit profesní kompetence ped. pracovníků v DM a internátech pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vzděláváním zaměřeným na kurikulární pojetí výchovy, rozvíjení klíčových kompetencí žáků a na aplikaci prvků informální výchovy mimo vyučování. DVPP je určeno cílové skupině vychovatelů a vedoucích pracovníků DM a internátů a bude obsahově strukturováno a cíleně zaměřeno na rozvoj kompetencí jednotlivých kategorií pracovníků. Vzdělávání bude realizováno formou cyklu tématicky zaměřených seminářů a praktických zaměstnání, a to ve dvou paralelně realizovaných běžích kurzu o počtu 30 členů cílové skupiny (dále CS) v každém běhu. Studijní program kurzu bude realizován v rozsahu 134 výukových a organizačních hodin. Závěrečnou seminární práci prokáží účastníci vzdělávacího cyklu vědomosti z oboru a schopnost tvořivě pracovat.

II. Žadatel projektu

Název subjektu: Domov mládeže, internát a školní jídelna, Hradec Králové, Vocelova 1469/5

Realizační tým

Mgr. Sylva Nekolová – hlavní manažer

Mgr. Vlastimil Šíp – manažer – koordinátor

Ing. Naděžda Šlapáková – finanční manažer

Zkušenosti žadatele s realizací a řízením projektů v oblasti RLZ:

Žadatel dosud nerealizoval projekt operačního programu. Žádal o podporu v oblasti RLZ ve 3. výzvě, ale projekt nebyl pro formální nedostatky podpořen. V roce 2002/03 byl žadatel organizačně a lektorsky začleněn do projektu Pedagogického centra Hradec Králové k problematice vychovatelské práce v DM (projekt byl dotován MŠMT ČR). V roce 2009 byl dotací Královéhradeckého kraje ve výši 50 tis. Kč podpořen projekt Vychovatel v ohrožení aneb Hroší kůže by se hodila, který byl realizován pro pedagogické pracovníky DMŠJ. V jeho rámci byly realizovány přednášky a aktivity zaměřené na psychohygienu vychovatele, rizika profese, efektivitu spolupráce v pracovním týmu, komunikaci a zdravý životní styl. Obecněji - na prevenci rizik vyplývajících z vychovatelské profese. Zkušenosti z tohoto vzdělávání jsou uplatněny v předkládaném projektu. Členové manažerského týmu působí lektorsky v různých institucích.

První zkušenosti v oblasti DVPP domovů mládeže získával žadatel v r. 1996, kdy vyhodnotil zkušenosti s realizací tzv. penzionového typu domova mládeže, který byl podporován ministerstvem školství. Zkušenosti z tříletého experimentu byly odborné veřejnosti sděleny na dvoudenním semináři v Hradci Králové a obsah semináře byl doplněn o další vzdělávací aktivity a řešení aktuálních problémů pojetí práce v DM v pracovních dílnách. Úspěch semináře byl podnětem pro uskutečnění podobné akce v Praze. Od té doby se datuje zprvu příležitostný a od r. 2002 i pravidelný lektorský a organizační podíl pracovníků DMIŠJ (žadatele podpory) na vzdělávacích akcích jiných vzdělávacích institucí v oblasti DVPP, zejména na akcích Školského zařízení pro DVPP Královéhradeckého kraje. Žadatel podpory se časem stal přirozeným metodickým centrem pomoci domovům mládeže (nejen v našem regionu) a její vedoucí pracovníci byli iniciátory vzniku občanského sdružení Asociace domovů mládeže v ČR (ADMIN ČR), která plní i iniciativní funkci vůči MŠMT ČR v oblasti legislativy a má zastoupení v poradním sboru ministra. Hlavní manažer projektu jako vedoucí realizačního týmu je lektorem MŠMT a Školského zařízení pro DVPP, další pracovníci žadatele rovněž přednášejí a publikují formou metodických listů na akcích DVPP pro vychovatele a na konferencích DM, přispívají k tvorbě webových stránek OS ADMIN ČR. Zkušenosti s cílovou skupinou jsou dlouhodobé a jistě vyhovující záměrům projektu. Jsou založeny na dokonalé znalosti potřeb pedagogických pracovníků DM a internátů v regionu, s kterými je žadatel v pravidelném kontaktu při vzdělávacích akcích nebo individuálních konzultacích. DMIŠJ realizuje i vlastní systém DVPP svých vychovatelů, při kterém ověřuje nové vzdělávací programy a získává k účasti na vzdělávání další lektory z vlastních řad.

III. Popis projektu

Cíle projektu:

Cíl 1.: Realizovat studijní program kurzu pro vychovatele DM a internátů (dále jen DM) a vedoucí pracovníky DM formou seminářů, praktických dílen, pedagogických a seminárních výstupů jejich účastníků a dalšími formami vzdělávání. Zvýšit kvalitu odborných kompetencí pedagogických pracovníků DM v Královéhradeckém kraji a tím sekundárně přispět ke zkvalitnění edukace a reedukace žáků a studentů v těchto školských zařízeních a následně i k jejich uplatnění na trhu práce i v osobním životě.

Cíl 2: Ovlivnit pojetí a organizaci práce v DM ve smyslu uplatňování kurikulárního přístupu k výchově a uplatňování prvků informální a environmentální výchovy, rozvíjení klíčových kompetencí žáků a studentů, což v důsledku znamená změnit v mnoha případech obsah a metody výchovné činnosti i organizace práce vychovatelů a jejich vedoucích pracovníků. V návaznosti na to přivést vedoucí pracovníky DM a vychovatele k formulování vlastního školního vzdělávacího programu, který bude charakterizovat konkrétní cíle a vytvářet podmínky pro realizaci inovativních prvků ve výchově i organizaci práce v DM i v konkrétní výchovné skupině.

Cíl 3: Ověřit v praxi akreditovaný kurz a jednotlivé programy (Rozhodnutí o udělení akreditace MŠMT ČR, čj. 10 027/2010-25-180a). Ambicí žadatele podpory je vytvoření uceleného systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků DM, který bude i po ukončení projektu pokračovat formou seminářů obsahově vyplývajících z programu kurzu pro specifické skupiny pedagogických pracovníků (začínající, pokročilí, vedoucí pracovníci apod.) nebo i opakování celého kurzu.

Zdůvodnění potřebnosti:

Aktuální situace v oblasti DVPP pracujících v DM je ovlivněna nepříznivým náhledem společnosti i školské veřejnosti na sociální a ekonomický status profese vychovatel mládeže, který působí v době volného času žáků. Potvrdila to i SWOT analýza provedená žadatelem podpory v podmínkách své organizace v r. 2008. Vychovatelé se cítí ohroženi nedostatečným společenským uznáním své profese, klesající demografickou křivkou či zvyšováním počtu žáků ve výchovných skupinách. Jsou si vědomi příležitostí založených na svých schopnostech uspokojit nové potřeby a zájmy žáků, jak je přináší civilizační pokrok. Kvalifikovanost k výkonu profese sice považují za svoji silnou stránku, ale DVPP vnímají jako nevyhnutelné pro to, aby udrželi krok s dobou. Pedagogičtí pracovníci DM v minulosti čelili tlaku, který potlačoval výchovné funkce v DM, kde se pracuje se středoškolskou, většinou nezletilou mládeží, aby DM plnily jen obslužné a sociální funkce (ubytování, stravování, prostor pro svobodné nakládání s volným časem žáků). Cílem projektu je nejen vybavit cílovou skupinu potřebnými argumenty k odolávání těmto tlakům (zejména v DM přičleněným ke školám), ale především výrazně přispět k profesionalizaci jejich výchovné práce s žáky a k rozvíjení spolupráce s rodiči a školami. Kurz DVPP DM je potřebný i proto, že stávající systém dalšího vzdělávání vychovatelů není ucelený. Běžné semináře DVPP jsou určeny spíše učitelům a specifiku práce v mimoškolní výchově neakceptují. Programová skladba kurzu i výběr lektorů je inovativní v tom, že nabízí ucelenou sadu vědomostí a dovedností cílové skupiny a předpokládání lektorů jsou kompetentní. Dalším přínosem je, že cyklická forma vzdělávání věnovaná metodice, didaktice, škol. managementu, legislativním aspektům a vývojovým trendům nebyla na území ČR v minulosti realizována v takovém rozsahu témat. DVPP v DM je požadavkem i České školní inspekce.

Popis cílové skupiny:

Kurz je určen pedagogickým pracovníkům z domovů mládeže a internátů z Královéhradeckého kraje, kteří budou rozděleni dle své profese do tří kategorií:

- a) vychovatel domova mládeže,
- b) vychovatel internátu pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- c) vedoucí pracovník DM a internátu (vedoucí vychovatel, ředitel, zástupce ředitele školy pro výchovu mimo vyučování v DM), a to bez rozdílu ve vzdělání a délce pedagogické praxe.

Záměr v naplnění kurzu cílovou skupinou vychází z toho, že v Královéhradeckém kraji je 25 domovů mládeže (z toho jeden samostatný právní subjekt) s přibližně 130 vychovateli a pět internátů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s cca 35 vychovateli. Vedoucích pracovníků je v nich přibližně 20. Z těchto potencionálních účastníků kurzu má žadatel podpory v úmyslu vzdělávat zhruba jednu třetinu.

Přínos pro cílovou skupinu:

Přínos kurzu pro cílovou skupinu spočívá v získání uceleného souboru a dostatečného množství informací, teoretických vědomostí i praktických dovedností potřebných pro individuální výchovnou práci s žáky a studenty a realizaci skupinových aktivit se svěřenou výchovnou skupinou a pro organizaci práce v domovech mládeže. V rámci projektu budou účastníci kurzu vytvářet vlastní pomůcky, seminární práce nebo přípravy na činnost, budou se pokoušet formulovat své vize a projekty ke zkvalitnění své výchovně vzdělávací činnosti a organizace svého mateřského domova mládeže nebo internátu (dále též DM).

Popis přidané hodnoty projektu, v čem je inovativní:

Projekt vzdělávacího cyklu má za cíl rozvíjet profesní i osobní kompetence jeho účastníků. Inovativní je v tom, že jde o ucelený systém vzdělávání, který zahrnuje teoretických základ pro pedagogickou praxi a pro organizaci činnosti a práce v DM. Inovativní přínos je očekáván zejména v podpoře tvorby školních vzdělávacích programů pro DM. Rámcový vzdělávací program MŠMT ČR pro DM nebyl vydán, a tak je přístup jednotlivých zařízení ke kurikulární reformě nejednotný až laxní a potýká se s neznalostí. Účastníci projektu získají informativní základ, metodiku a vzorový ŠVP pro DM. Kromě toho obdrží informace i konkrétní návody, jak rozvíjet klíčové kompetence žáků, jak provést autoevaluaci ŠVP atd.

V rámci kurzu bude realizován blok seminářů zaměřených na rozvoj kompetencí ped. pracovníků nutných pro moderní vzdělávání, ale nejsou tradičním školstvím dostatečně rozvíjeny, např. uplatněním prvků informální a environmentální výchovy, prožitkových a projektivních metod při realizaci primární prevence psychosociálních jevů apod. Dále bude v rámci kurzu realizováno vzdělávání v oblasti sociálních dovedností jako prevence a metoda zvládnání stále větší agresivity žáků i rodičů.

V projektu jsou odděleny bloky zaměstnání pro ved. pracovníky, vychovatele DM a vychovatele internátů, což umožní důkladněji probrat specializovaná témata pro tyto kategorie ped. pracovníků. Dosavadní praxe DVPP mezi těmito kategoriemi nerozlišovala a tím snižovala účinnost vzdělávání i motivaci jednotlivých kategorií pracovníků.

Účastníci budou průběžně vybavováni sadami studijních a metodických materiálů a učebních pomůcek, které budou moci neprodleně využít v praxi.

Významnou přidanou hodnotou bude vydání skript a sborníku metod. materiálů, která budou obsahovat v ucelené podobě návod jak vést a organizovat činnost v DM, jak pracovat s žáky a spolupracovat s dalšími činiteli výchovy v DM. Internetová poradna přivede účastníky k výpočetní technice a hlavně ke zdroji informací potřebných pro vlastní praxi.

Vnitřní postupy řízení a organizace:

Projekt bude řídit realizační tým složený z pracovníků žadatele podpory. Realizační tým se bude scházet k projednávání a schvalování koncepčních otázek nejméně jednou za měsíc. K jednání realizačního týmu budou podle potřeby přizvány další osoby podílející se na projektu (administrativní a organizační pracovníci, lektori).

IV. Klíčové aktivity

01 Zahájení kurzu/podmínky pro výuku

Úvodní seminář bude obsahovat informace organizační i vzdělávací. V první části bude cílová skupina podrobně seznámena s organizací kurzu, s podmínkami úspěšného ukončení kurzu, se způsoby přímé podpory, s materiálním a technickým zajištěním kurzu. Členům cílové skupiny se představí realizační tým, který jim upřesní své kompetence a oblasti, v nichž budou účastníkům pomáhat k úspěšnému dokončení kurzu. Manažer internetové poradny je seznámí s jejími možnostmi a

způsobem využití. V druhé části úvodního semináře se uskuteční úvodní přednáška k právnímu vědomí vychovatelů s cílem zorientovat cílovou skupinu v právním rámci a prostředí, v němž domovy mládeže působí. Časová dotace úvodního semináře činí 8 hodin včetně organizačních výstupů realizačního týmu.

Charakteristika výstupů:

- 1) komplexní informovanost účastníků kurzu o projektu a jejich přímá podpora,
- 2) vybavení učebny projekční a výpočetní technikou,
- 3) funkční internetová poradna,
- 4) první přednáška (60 osob ve dvou bžích),
- 5) upřesnění databáze osobních údajů členů cílové skupiny a provedení dalších administrativních a organizačních úkonů.

Období realizace: září 2011

02 Jednodenní vzdělávací akce

Jednodenních vzdělávacích akcí bude v každém běhu celkem 9, v obou bžích 18. V rámci této klíčové aktivity bude realizován cyklus přednášek, seminářů a dílen. Obvyklá délka výuky na jednodenní akci je 8 vyučovacích hodin (po 45 min.). Probíhat budou v prostorách žadatele podpory, v učebně vybavené projekčním a dalším technickým zařízením pořízeným z prostředků rozpočtu projektu na drobný majetek. V rámci jednodenních vzdělávacích akcí bude program pro všechny kategorie ped. pracovníků společný, protože jsou do nich zařazena univerzální témata. Cílová skupina bude podporována včasným poskytnutím informací o vzdělávací akci, případně o změnách v programu prostřednictvím internetové poradny. Při realizaci vybraných témat formou interaktivních a prožitkových metod budou účastníci rozděleni do obvykle dvou skupin. Na realizaci klíčové aktivity se budou podílet zejména lektori a manažer - koordinátor.

Výstup klíčové aktivity:

Členové cílové skupiny získají ucelený soubor vědomostí, dovedností a informací potřebných pro výkon své profese a rozvíjení odborných kompetencí a prohloubení profesních návyků. Celková hodinová dotace devíti jednodenních výukových akcí pro oba běhy je celkem 144 výukových hodin.

Období realizace: říjen 2011, listopad, prosinec, leden 2012 březen, duben ... červen září, říjen 2012

03 Dvoudenní akce v HK

V rámci kurzu proběhne dvoudenní akce, která bude uskutečněna v přednáškových žadatele podpory v Hradci Králové. Dvoudenní akce se zúčastní oba běhy současně. V rámci této klíčové aktivity budou realizovány specifické programy pro jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků domovů mládeže a internátů (vychovatelé DM, vychovatelé internátů, vedoucí pracovníci). Vzdělávání vychovatelů DM bude zaměřeno na metodiku práce s výchovnou skupinou. Vzdělávání vedoucích pracovníků bude obsahovat témata pojetí managementu, dynamiky pracovních týmů, organizace a řízení v DM, doplňkové činnosti a další otázky. Vzdělávání pracovníků z internátů bude zaměřeno na práci s žáky se specifickými poruchami učení a chování, s mentálním, tělesným a smyslovým postižením, s narušenou komunikační schopností, s více vadami, na právní normy pro činnost internátů a otázky a metody krizové intervence.

Pro všechny kategorie pracovníků bude v rámci dvoudenní akce realizován program se zaměřením na výchovu formou prožitkových a interaktivních metod práce s žáky a na seznamovací aktivity, založení spolupráce mezi účastníky vzdělávání, výměnu zkušeností a posilování motivace k účasti a dokončení vzdělávání. V poslední části bude programová nabídka zaměřena na metodiku zájmových činností formou dílen (výběr účasti podle podmínek ve vlastním zařízení).

Výstup klíčové aktivity:

Výstupem této klíčové aktivity je 15 výukových hodin pro 60 členů CS na dvoudenní vzdělávací akci zařazené do kurzu. S ohledem na diferenciaci programu pro jednotlivé kategorie pedagogických pracovníků a práci v dílnách (rozdělení účastníků až do 4 pracovních skupin) bude potřeba lektorské práce v rozsahu 52 hodin. Účastníkům vzdělávacího cyklu bude předán další balík vědomostí obsahově cílený na danou kategorii pedagogických pracovníků (po 9 hodinách). Významnou dotaci hodin budou mít i aktivity zaměřené na odborné dovednosti praktického a metodického zaměření s přímým využitím v práci s výchovnou skupinou a v rozvíjení zájmových aktivit v DM. Dále bude vytvořen základ pro kvalitní interpersonální vztahy s očekáváním, že budou účastníky motivovat k další účasti na projektu a ke spolupráci mezi účastníky v průběhu realizace projektu i po něm.

Období realizace: únor 2012

04 Dvoudenní výjezdní akce

Akce se zúčastní oba běhy současně, tj. 60 členů CS a bude uskutečněna v místě, které dává prostor k realizaci programu s tematikou environmentální výchovy a osvěty, ochrany životního prostředí a pro metodiku her v přírodě. V rámci této části kurzu budou účastníci vzdělávání k realizaci aktivit pro žáky s místem jejich uskutečnění v přírodě. Ve druhém obsahovém bloku budou formou výcviku, modelových situací a forem dramatické výchovy rozvíjeny jejich komunikační dovednosti a kompetence k úspěšné spolupráci v týmu. V zájmu efektivní organizace a účinku vzdělávání bude zaměstnání s metodikou her rozděleno do dvou nebo i více skupin samostatně pracujících s potřebou nejméně dvou lektorů. První příležitost k prezentaci vlastních pedagogických schopností dostanou i někteří účastníci vzdělávacího cyklu v rámci svých seminárních aktivit (vedení zaměstnání). Vedlejším cílem výjezdní akce je motivace účastníků kurzu ke spolupráci a posilování jejich motivace k dokončení kurzu. K technickému zabezpečení akce bude využito zařízení zakoupeného z rozpočtu projektu (projekční zařízení, notebook aj.). K rozboru jednání a chování účastníků kurzu v průběhu aktivit rozvíjejících komunikační dovednosti, schopnosti spolupracovat v týmu a také aktivit v přírodě bude využito videozáznamů na digitální videokameře s příslušenstvím, a tak bude cílové skupině zprostředkována zpětná vazba jejich jednání v různých sociálních situacích (komunikace, spolupráce).

Výstup klíčové aktivity:

V rámci této klíčové aktivity budou realizována tři témata v rozsahu 13 hodin přednášek a výcviku pro členy cílové skupiny z obou běhů, tj. 60 osob. Inovativní pro účastníky bude to, že se mnozí poprvé seznámí s metodou videoprojekce vlastních výstupů a chování v různých sociálních situacích s cílem uvědomit si své možnosti a limity působení vlastní osobnosti na ostatní lidi. Rovněž problematika environmentální výchovy a osvěty v DM nemá pevnou základnu ve vědomostech a dovednostech vychovatelů a v rámci výuky získají základní informace o environmentální výchově a osvětě a prožijí řadu zaměstnání uplatnitelných v práci s žáky. K posunu dojde i v upevňování vztahů mezi účastníky kurzu navzájem a účastníky a realizačním týmem s cílem motivace cílové skupiny k úspěšnému dokončení kurzu a eliminaci rizik nedokončení kurzu.

Období realizace: květen 2012

05 Prezentace závěrečných prací

Podmínkou absolvování akreditovaného kurzu a obdržení osvědčení o jeho absolvování je kromě dostatečné účasti také prezentace a obhajoba závěrečné písemné práce. Tato práce musí být vypracována v souladu s platnými právními normami, její struktura odpovídá podmínkám vypsání žadatelem podpory, téma práce je využitelné pro činnost DM a odpovídá zájmům a pracovnímu zařazení zpracovatele, je opatřena bibliografickými odkazy, je vypracována podle norem pro psaní odborných textů a je obhájena před odbornou komisí jmenovanou hlavním manažerem projektu. Rozsah závěrečné práce je nejméně 5 stran, počet stran příloh není omezen. K posouzení je předložena v písemné i elektronické podobě. Zadání obsahu závěrečné práce a výklad k jejímu zpracování bude provedeno na jednodenní vzdělávací akci v měsíci červnu 2012 a prezentace před komisí bude realizována v listopadu 2012. Na pomoc zpracovatelům závěrečných prací zajistí realizační tým konzultace, které budou zabezpečovat mentoři. Mezi hlavní úkoly mentora patří pomoc členu CS při formulování záměru a konceptu práce a vypracování oponentského posudku s doporučeními pro zpracovatele práce a zkušební komisí. Pomůcky, informace a návody ke zpracování závěrečné práce získají členové CS i na webových stránkách projektu. Jeho prostřednictvím budou komunikovat i s mentory. Podmínky pro podporu cílové skupině touto formou bude zajišťovat manažer internetové poradny. Nej kvalitněji zpracované práce budou vybrány manažerským týmem k zařazení do Sborníku závěrečných prací a metodických materiálů.

Výstup klíčové aktivity:

V rámci této aktivity vznikne až 60 písemných prací vztahujících se svým obsahem k organizaci a výchovně vzdělávací činnosti v domovech mládeže. Výstupem bude i zkušenost členů cílové skupiny se zpracováním a obhájením vlastní písemné práce v souladu se stanovenými kritérii a normami. Nejlepší z prací budou zařazeny do Sborníku závěrečných prací a metodických materiálů.

Období realizace: listopad 2012

06 Skripta a sborník

1) Skripta pro pedagogické pracovníky DM budou obsahovat souhrnnou metodiku práce vychovatele a organizace činnosti v DM a vzory dokumentů pro organizaci a činnost DM. Jeho součástí bude slovník k výkladu základních pedagogických pojmů vztahujících se k práci vychovatele DM a k organizaci činnosti v DM, které budou srozumitelným způsobem vysvětleny a doplněny o odkazy na odbornou literaturu a metodické materiály či vzory ve skriptech obsažené. Vzory dokumentů budou obsahovat organizační směrnice, vzory pro vedení dokumentace, projektování výchovy, evaluační

procesy apod. Měly by být pomůckou pro denní práci vychovatele i vedoucího pracovníka DM (členění metodické části na dvě sekce). Současně budou teoretickým základem pro vzdělávání v průběhu celého kurzu a soubor dokumentů si bude cílová skupina průběžně doplňovat o další studijní a metodické materiály (šanonová forma ukládání listů). Ke zpracování skript budou přizváni odborníci z oblasti výchovy mimo vyučování, pedagogiky a psychologie, spec. pedagogiky, prevence rizikového chování mládeže a praktici s dlouholetými zkušenostmi v práci v domovech mládeže a internátech. Práce na vypracování skript budou zahájeny bezprostředně po zahájení projektu. Skripta budou vydána nejpozději do konce října 2011 v nákladu cca 120 výtisků pro potřeby cílové skupiny a managementu projektu.

2) Sborník bude obsahovat výběr nejkvalitněji zpracovaných závěrečných písemných prací a další metodické a studijní materiály vztahující se k programu a průběhu kurzu. Sborník bude vydán nákladem max. 100 ks (dle kvality prací) a bude zaslán cílové skupině po ukončení kurzu a využit realizačním týmem projektu v období udržitelnosti.

Výstup klíčové aktivity:

Konkrétním výstupem bude asi 120 ks souborů tištěných dokumentů Skripta pro vzdělávání pedagogických pracovníků DM a internátů obsahujících souhrnně a strukturovaně uspořádanou problematiku práce s mládeží v domovech mládeže a internátech. Členové cílové skupiny si budou moci do pořadače vkládat další metodické listy ze vzdělávacích akcí.

Sborník závěrečných písemných prací a metodických a studijních materiálů sestavený z nejlepších písemných seminárních prací členů CS bude vydán o počtu max. 100 kusů v brožované či jinak vázané úpravě. Přílohou sborníku bude DVD ze vzdělávacích akcí k uchování informací i vzpomínek a CD nosič se studijnímu dokumenty v nepřepisovatelné elektronické podobě.

V. Přímá podpora cílové skupiny / 1 účastníka

- dotace jednodenní akce (oběd, svačina, občerstvení) – 150 Kč/ akci
- dvoudenní akce v Hradci Králové (ubytování, stravování) - 650 Kč
- dvoudenní výjezdní (ubytování, stravování, cestovné) – cca 1 100 Kč
- odborná literatura – 500 Kč
- publikace, studijní pomůcky, propagační materiál apod. – bez vyčíslení

VI. Obsah a zaměření vzdělávacích akcí:

Právní vědomí vychovatelů

Princip právního systému, orientace v základních právních normách a práce s nimi s praktickými příklady.

Právní postavení školských ubytovacích zařízení ve školském systému dle školského zákona a v souvisejících právních předpisech. Aktuální informace o připravovaných legislativních změnách.

Předpoklady pro výkon funkce pedagogického pracovníka a odborné kvalifikační požadavky na výkon profese vychovatele, naplňování míry přímé výchovné činnosti, požadavky na vedení pedagogické dokumentace.

Zajišťování bezpečnosti při práci s ubytovanými žáky a studenty. Zdravotně hygienické předpisy pro ubytovací a stravovací zařízení (školské jídelny při DM).

Naplňování legislativních požadavků na tvorbu ŠVP a zejména vnitřního řádu školských ubytovacích zařízení a dalších organizačních směrnic a pokynů.

Výklad pracovně právních a platových otázek z pohledu zákoníku práce a platových předpisů. Práva a povinnosti zaměstnanců a vedoucích pracovníků. Obsah směrnic zaměstnavatele k těmto otázkám.

Psychosomatika a její vliv na život žáků v DM

Vliv psychických funkcí a pochodů na organizmus (zdraví a nemoc). Psychologické faktory somatických onemocnění a jejich vztah mezi tělesným stavem a psychickými, emocionálními a sociálními složkami. Psychosomatika a problematika omezeného druhu chorob, při kterých jsou tělesné obtíže, změny a poruchy funkce podmíněné duševním stavem.

Biopsychosociální podmíněnost psychosomatiky. Multifaktoriální pohled na příčiny vzniku nemocí. Multifaktorový pohled na příčiny vzniku nemocí. Tři výchozí teorie: psychoanalytická teorie, teorie stresu a cerebroviscerární teorie.

Dospívání a separace dětí z rodiny. Neúplná rodina a náhradní rodinná péče. Období a situace, kdy se dítě dostává do zvýšené zátěže a jeho chování je pro jeho okolí těžko pochopitelné a čitelné. Z

nepochopení potřeb dítěte pak velmi často vzniká situace, ve které se dítě i dospělí cítí špatně. Tyto situace mohou vyústit v různé druhy poruch chování a psychosomatických onemocnění.

Mužsko-ženský svět a jeho vliv na vzorce chování žáků v DM. Vztah k vlastnímu tělu a příčiny různých obtíží žáků a možnosti jejich řešení v podmínkách ubytovacích zařízení.

Role vychovatele školského ubytovacího zařízení v kontextu proměny českého školství

Základní charakteristika proměny českého školství a jeho dopadů do oblasti práce školských ubytovacích zařízení.

Charakteristika dnešních dospívajících – jací jsou (informovanější, otevřenější, sebevědomější, náročnější...). Některé nové rizikové jevy v chování dospívajících (násilí, šikana, profilace agresora návykové látky, netolismus, sebepoškozování jako sociálně patologický jev..), jejich postoje k životu, co je dále ohrožuje (orientace na bezbřehý konzum, vidina rychlých bezpracných kariér, poškození zdravý stylem života, ztráta pocitu bezpečí, osamělost, existenciální úzkost – ztráta smyslu).

Školská ubytovací zařízení a jejich výchovný prostor a role vychovatele v něm. Možnosti - posilující faktory (neomezený přístup k informacím, zdokonalení vzájemné komunikace, zvýšení životní úrovně, profesního uplatnění i způsobů trávení volného času – tedy prostor pro zlepšení „kvality života“, limity práce vychovatele při rozvoji osobnosti žáků – omezující faktory (proměna společnosti s výrazným posunem ke spotřebě, relativizace tradičních hodnot, rituálů a stereotypů, proměna rodiny – proces vnitřní liberalizace rodinného prostředí a jeho důsledky, nepružnost výchovně vzdělávacího systému, ale také vychovatelů na současné trendy adekvátně reagovat). Odlišení limitů od možností (otevřený prostor pro edukaci).Návody na to jak zvládnout současné požadavky na výkon profese vychovatele ve „změněném prostředí“ a „jiných dětech“.

Výklad pracovně právních a platových otázek z pohledu zákoníku práce a platových předpisů. Práva a povinnosti zaměstnanců a vedoucích pracovníků. Obsah směrnic zaměstnavatele k těmto otázkám.

Proměna rodiny a její dopad na práci vychovatelů v DM

Seminář zaměřený na proměnu současné rodiny v demokratické fázi vývoje společnosti. Rodina jako sociální skupina, změny rodiny a její dopad na děti, analýza stylů rodinné výchovy, zdvojení rolí v rodině, dominance matek ve výchově, rodina a výchovné instituce, očekávání rodičů vztahující se ke školskému ubytovacímu zařízení, očekávání vychovatelů směrem k rodičům.

Školské ubytovací zařízení – výchovný prostor a role současného vychovatele v něm, formy a metody spolupráce a komunikace s rodiči.

Metody práce s výchovnou skupinou a diagnostika skupiny

Sociální skupina – definice, typy sociálních skupin, dynamika skupiny, skupinový konformismus, role jedinců v ní, typy sociálních skupin, strukturální a funkční význam skupiny. Komunikace a normy ve skupině, klasifikace skupin. Možnosti a limity vychovatele při utváření skupinového klimatu a vazeb ve svěřené výchovné skupině.

Pedagogická diagnostika jako proces - základní pojmy, typy, úkoly a cíle diagnostiky, zásady a etapy diagnostického procesu, problémy diagnostické práce, diagnostické kompetence. Diagnostické metody a techniky (pozorování, rozhovor, dotazník, test, zkouška, anamnéza, studium pedagogické dokumentace, speciální diagnostické metody). Konkrétní pedagogická diagnostika (diagnostika kompetencí k učení, tvorba a využití nestandardizovaného didaktického testu, diagnostika odborné způsobilosti, psychické způsobilosti, speciálních dovedností, profesní orientace, výchovné skupiny, rodinného prostředí, autodiagnostika učitele.

Prožitkové hry a interaktivní metody sociální prevence

1 část: Skladba skupinového výchovného programu. Efektivní formy sociálního učení, projektivní, interaktivní a prožitkové metody (zásady, vhodnost užití, práce s výsledky, diagnostické záměry apod.). Ukázky skupinových programů sociální prevence se zaměřením na rozvíjení klíčových kompetencí žáků v oblasti personální, sociální a řešení problémů. Témata: komunikace, sociální inteligence a percepce, empatie, psychická odolnost, sociální tolerance aj.

2. část: Prožitkový seminář a výcvik zahrnující metody práce s výchovnou skupinou. Hry a nové nápady založené na tvořivosti vedoucí k řešení problémů jiným a novým způsobem. Procvičení technik vhodných pro nastartování pozitivních sociálních procesů mezi dětmi a mládeží. Tématické zaměření: konflikt, agrese, šikana, návykové látky, xenofobie a jiné.

Efektivita spolupráce v pracovním týmu vychovatelů, vedení lidí, koučování

1. část: Moderní pojetí managementu, postavení a profil manažera, manažerské dovednosti, postupy a činnosti. Rozhodovací proces, jeho fáze, metody a techniky rozhodování. Marketingový přístup

k řízení. Informační systém školského zařízení, strategické plánování rozvoje. Manažerská etika a morálka. Manažerská rizika, jejich identifikace, zhodnocení, opatření na snížení rizik, zvládání krizových situací.

Hlubší náhled do dynamiky pracovního týmu vychovatelů, uvědomění si bariér efektivní spolupráce. Nástroje na odstranění bariér. Osobní zodpovědnost za úspěch či selhání týmu.

Praktický intenzivní výcvik řídicích dovedností zaměřený na koučování pracovních týmů, strategie uskutečňování změn ve struktuře organizace a v organizaci práce zaměstnanců. Pasti koučování a rady, jak je překonat.

Metody zjišťování pozice pracovníka v týmu (RISK test aj.) a způsob efektivního využití této pozice pro dynamiku týmu.

2. část: Organizační struktura DM a působnost školy u přičleněných DM. Odpovědnost, kompetence a pravomoci vedoucích pracovníků (ve výchově, v pracovních právních vztazích, v zajištění BOZ žáků apod.). Obsah a metody řízení vychovatelů a nepedagogických pracovníků při zajišťování výchovných a sociálních úkolů DM. Vedoucí vychovatel jako hlavní článek řízení (obsah práce, kompetence, odpovědnost).

Doplňková činnost organizovaná v DM. Zákonné podmínky k provozování DČ, organizace a směrnice k DČ.

Základy krizové intervence pro vychovatele domovů mládeže a internátů

Prožitkový seminář bude v první části zaměřen na vymezení základních rizik zdravého vývoje mládeže, principy krize, typy a fáze jejího průběhu, zdravotní a mentální omezení. Dále na orientaci v nepřehledné a krizové situaci, vymezení pojmů - hranice, bezpečí, blízkost, distance a orientování se ve zdrojích a metodách zvládání krize, charakteristiku mentálně-hygienických aspektů krizové pomoci směrem k ubytovaným žákům, na objasnění vnitřních a vnějších příčin rizikového jednání a asociálního chování, prevenci sociálně patologických jevů u žáků ve školách a školských zařízeních, možnosti a limity krizové intervence vychovatele, preventivní programy a systém poradenské, sociální, psychologické a zdravotnické sítě. Metodika práce s žáky se speciálními vzdělávacími a výchovnými potřebami.

Druhá část semináře bude zaměřena na praktický nácvik řešení krizových situací, se kterými je možné se setkat v praxi ubytovacích zařízení (životní styly, sebepoškozování, syndrom CAN – trestně právní úprava, rizikové skupiny a situace, psychické a fyzické týrání, sexuální zneužívání apod. a prevence a rozpoznání příčin sociálně patologických jevů v chování mládeže).

Závěrečná část bude věnována nácviku vybraných modelových situací, vedení rozhovoru v krizové situaci, nácviku udržování kontaktu a supervizi – řešení případů z vlastní praxe účastníků semináře.

Metodika seznamovacích aktivit a zájmových činností

1. část: Cíle a význam společenských aktivit pro utváření a prohlubování vztahů mezi žáky ve výchovných a jiných sociálních skupinách. Praktické ukázky ice breakingových aktivit a společenských her s cílem seznamovacím, poznání základních rysů osobnosti, aktivizace a motivace skupiny pro spolupráci. Využití poznatků z průběhu aktivit v diagnostické činnosti vychovatele. Forma: pracovní skupiny.

2. část: praktické a metodické dílny zaměřené na metodiku v oblastech ZČ: dílčí hodinová dotace: po 4 hod.

Keramika - materiály a pomůcky, základní techniky zpracování materiálů, barvení a glazura, vhodné vzory keramických výrobků k různým příležitostem, práce s hlinou na hrnčířském kruhu, vypalování v peci, literatura, vzdělávací instituce a programy.

Netradiční výtvarné techniky – batikování, malování na sklo, malování na hedvábí, ubrousková technika, patchwork, korálky, jiné trojrozměrné výrobky. Podíl žáků na estetizaci prostředí DM. Literatura, vzdělávací instituce a programy.

Netradiční sporty a cvičení – cvičení na míčích, pétanque, ringo, boccia, streetball, frisbee, fusvolejbal a další (pravidla a nácvik základních herních činností). Kolektivní sporty a hrací systémy, literatura, vzdělávací instituce a programy.

Audiovizuální programy v ZČ mládeže – práce s kamerou, možnosti výroby audiovizuálních programů (dramaturgie, střih, ozvučení apod.), práce s fotografií a její úprava, program činnosti zájmových útvarů rozhlasového kroužku a videoklubu, dokumentování činnosti DM a jeho výchovné využití, literatura, vzdělávací instituce a programy.

Sociálně právní ochrana dětí a mládeže v podmínkách školských ubytovacích zařízení

Seznámení ze základními právními předpisy jejich uplatňováním ve školské praxi: Úmluva o právech dítěte, Občanský zákoník, Zákon o rodině, trestní právo. Princip sociálně právní ochrany dětí v základních právních normách a práce s nimi s praktickými příklady (nemravný a zahálčivý život, povinná součinnost, zachování mlčenlivosti...). Právní odpovědnost školy a školských zařízení.

Uplatňování vybraných právních dokumentů, zákonné normy vztahující se na děti a mládež a jejich aplikace ve školním prostředí - Zákon o sociální právní ochraně dětí, Zákon o rodině, Úmluva o právech dítěte, Občanský zákoník, trestní právo a jejich aplikace v životě a organizaci činnosti školských ubytovacích zařízení (zapracování do vnitřních předpisů. Příprava dětí jako odpovědných uživatelů práv, příklady porušování práv ze strany dospělých, tj. vychovatelů, zákonných zástupců, ale i dětí vůči dětem. Ohlašovací povinnost a povinná součinnost školského zařízení, poradenská činnost. Spolupráce s institucemi v oblasti právní ochrany, poradenská činnost.

Vyjasnění základních pojmů s uvedením příkladů z praxe: povinný dohled, odpovědnost za vlastní život, rodičovská odpovědnost a odpovědnost škol a školských zařízení, poučení žáků, hlavní rizika, zanedbání přímého povinného dohled, odpovědnost za škodu. Aktuální informace o připravovaných legislativních změnách.

Právo a prevence ve školském prostředí, Co dělat, když..., preventivní program ve školských zařízeních, řešení výchovných problémů jako jsou: záškoláctví, školní násilí. Trestná činnost dětí, prevence kriminality, prekriminality a sociálně patologických jevů.

Vytyčování cílů výchovy, školní vzdělávací program pro DM a evaluace výchovy.

Proces tvorby ŠVP – podmínky, možnosti a úskalí jeho tvorby, úskalí úspěšné přípravy ŠVP. Důvody pro zpracování ŠVP (legislativní, pedagogické, evaluační, společenské). Priority a adresnost ŠVP. Organizace přípravy na vytvoření ŠVP (analýza vstupních podmínek, reakce na změny v pojetí výchovné práce v DM, prostředky eliminace rizik ohrožujících kvalitu výchovy).

Obsah ŠVP – základní identifikační údaje, charakteristika škol. zařízení, organizační podmínky a profilace DM. Cíle vzdělávání a klíčové kompetence. Kompetence výchovy žáků k volnému času jako specifikum v DM. Rozpracování cílových kompetencí žáků do samostatných programů pro kategorie žáků (dle věku žáků, zaměření jejich vzdělávání, nadání a talentu, zájmového zaměření apod.). Časový plán, délka vzdělávání. Programy primární prevence. Individuální výchovné plány a redukční programy.

Evaluační metody hodnocení žáků, účinnosti výchovy a organizace v DM, vnější hodnocení DM (zákonní zástupci, školy).

Organizace činnosti v DM a internátech, obsah práce vychovatele.

1. část – Obsah práce vychovatele

Popis práce vychovatele dle zařazení do pracovní třídy. Rozvržení výchovných úkolů, organizačních činností a pracovní doby. Výkonové a kvalitativní standardy a kompetence, stálé a specifické úkoly vychovatele. Metodika práce s výchovnou skupinou. Metody a formy podílu žákovské samosprávy a metodických sdružení na organizaci a řízení, spolupráce s dalšími výchovnými činiteli (rodiči, školou, poradenskými zařízeními).

2. část - Organizování činnosti v DM

Metodický seminář zaměřený na otázky každodenní praxe života ubytovacího zařízení. Vnitřní organizace ubytovacího zařízení, informační a rozhodovací systém ve školských zařízeních s cílem rozvinutí dovedností vychovatelů v daných oblastech. Specifika organizace činnosti v internátech a v DP přiřčených ke školám. Kompetence vedoucích pracovníků, úkoly pedagogických a provozních pracovníků při organizování činnosti DM.

3. část – praktický nácvik vedení dokumentace

Praktický seminář s dílnou zaměřený na zpracování ročního plánu v souladu se ŠVP a hodnocení výchovně vzdělávací práce s VS. Metodika vedení deníku VS, osobního spisu žáka, diagnostických záznamů a vedení pomocné dokumentace ve školských ubytovacích zařízeních.

4. část – Organizace práce vychovatele

Dokumentování diagnostické činnosti v práci vychovatele, individuální výchovné plány a skupinová diagnostika vychovávaných žáků (diagnostické metody, vedení záznamů o žácích, individuální výchovné plány).

5. část: Aktuální změny v legislativě pro školství a domovy mládeže a jejich odraz ve vnitřních směrnících DM a organizace činnosti DM.

Environmentální výchova a osvěta, metodika her a aktivit se zaměřením na EVVO.

1. část: Výchovně vzdělávací cíle a strategie EVVO v DM a jejich propojení, začlenění EVVO do ŠVP DM (klíčové kompetence žáků), materiální zabezpečení a financování EVVO, roční plán DM a úkoly EVVO, úkoly metodika EVVO, ekologizace domovů mládeže a spolupráce s institucemi a organizacemi. Vzor minimálního programu EVVO domova mládeže a výchovné skupiny. Výchova a vzdělávání žáků – metody a formy.

2. část: Metodika her a aktivit rozvíjejících - vztah k přírodě, znalost přírodnin a živočichů, orientace v přírodě, vnímání světa v přírodním prostoru a objevování nových pohledů na svět okolo nás, uvědomění si podpory lidského okolí, prvky týmové spolupráce (skupinové a outdoorové aktivity v přírodním prostředí) a zdravého životního stylu.

Kroky k efektivní pedagogické komunikaci ve školském ubytovacím zařízení

Seminář bude v první části zaměřen na vymezení základních pojmů a principů komunikace obecně, Základy komunikace (cíle, principy a složky), vybrané komunikační dovednosti (aktivní naslouchání, zpětná vazba), mluvený, psaný, hovorový a spisovný jazyk v komunikaci, neverbální komunikace.

Pravidla asertivní komunikace v podmínkách DM a internátů (vychovatelů navzájem, vychovatelů se žáky a studenty i zákonnými zástupci), některé prvky asertivity, praktický výcvik ve skupinách – nácvik vybraných komunikačních dovedností, řešení modelových situací.

Neverbální komunikace a její využití v praxi vychovatelů DM. Rituální a ceremoniální jednání. Symboly těla, teritoriální a vlastnická gesta, přehled nejdůležitějších tělesných signálů v rozhovoru.

Konflikt a jeho řešení (analýza konfliktu, konflikty ve společnosti, související se životním prostředím, konflikty vrstevníků, lidská práva, vnitřní a vnější konflikt...). Řešení konfliktů v každodenní práci vychovatelů s praktickými příklady. Praktický nácvik efektivní práce s konfliktem a zvládání dovedností, které pomáhají překonávat bariéry, jež mezi lidmi vznikají.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků a mimořádné události v prostředí školských ubytovacích zařízení

Základní charakteristika prevence a předcházení rizikům v práci DM a internátů a mimořádným událostem – legislativní rámec, právní odpovědnost školských ubytovacích zařízení. BOZP zaměstnanců, povinnosti zaměstnavatele a zaměstnanců.

Rizika úrazů a ohrožení zdraví ve školském ubytovacím zařízení a opatření k jejich eliminaci, limity a možnosti předcházení úrazům ve školském prostředí. Metodika šetření školních úrazů. Právní odpovědnost školských zařízení a vychovatelů při úrazu, pravidla BOZ při speciálních činnostech. Proškolení žáků na začátku školního roku, v pololetí a před hlavními prázdninami – zásady.

Metodický pokyn MŠMT ČR k zajištění BOZ dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – č.j. 37 014/2005-25. Zásady pro zpracování oblasti BOZ ve vnitřních řádech ubytovacích zařízení, zpracování provozních řádů odborných učeben. Nejčastější chyby a nedostatky v oblasti BOZ, příklady z praxe, řešení modelových situací.

Etická výchova a formování charakteru žáků

Seznámení s osvědčenými koncepcemi výchovy charakteru na středních školách (T. Lickona, M. Betkowitz), které jsou upraveny na poměry českého školství. Analýza metod mravního utváření osobnosti (přímé i nepřímé metody), včetně rozboru možností předcházení a řešení nekázně a konfliktů žáků ve vazbě na některé nové skutečnosti (např. kyberšikana).

Hodnotová orientace dospívajících a její změny z pohledu současnosti, vliv rodiny. Rozvíjení dovedností ovlivňovat hodnotovou orientaci ubytovaných žáků pomocí aktivit „vyjasňování hodnot“ (values clarification). Prezentace metody techniky improvizovaného dialogu, simulace a hraní rolí.

Vysvětlení prevence rizikového chování ubytovaných žáků nikoliv ve smyslu restrikce, ale v návodu budování vnitřních zábran žáků odolávat hrozbám a svodům, které jim často současný svět přináší. Řešení modelových situací z praxe ubytovacích zařízení.

Logika negativního chování ubytovaných žáků, příčiny kázeňských přestupků žáků a jejich řešení

1. část: Interaktivní seminář zaměřený na informace o chování žáků, na seznámení s možnostmi a náměty jak se vyrovnat se svody a riziky, se kterými se žáci setkávají. Odhalování možných příčin proč zlobí, základní prvky budování bezpečného vztahu vychovatel – žák, city, pocity, výchovné styly

a jejich produkty. Možnosti odstraňování nevhodného chování a kázeňských přestupků, výchova rozvíjející zodpovědnost, důsledek versus trest.

Zmapování sociálních potřeb ubytovaných žáků, úroveň jejich naplňování ve vazbě na další sociální zákonitosti způsobují základní typy konfliktních situací, které paralyzují vztahy mezi žáky navzájem i žáky a vychovateli. Poznání, analýza a možné přístupy ke zvládnutí mezních situací. Problém puberty a agresivity. Návrhy řešení, metody, formy možnosti práce s problematickými jedinci. Modelové situace.

Problém puberty a agresivity. Návrhy řešení, metody, formy možnosti práce s problematickými jedinci. Vymezení základních metod a forem práce vychovatele v oblasti primární prevence.

2. část: Prožitkový seminář k rozvoji pedagogických dovedností. Diagnostika vztahů ve VS a možnosti intervence do psychosociálního klimatu VS. Diagnostické a interaktivní metody zkoumání vztahů, psychosociálního klimatu Diskuse s výměnou zkušeností.

Informativní semináře a obhajoba závěrečných písemných prací.

1. část: Informace o organizaci a poslání kurzu

Úvodní seminář bude obsahovat informace organizační i vzdělávací. V první části budou účastníci kurzu podrobně seznámeni s organizací kurzu, s podmínkami úspěšného ukončení kurzu, se způsoby přímé podpory účastníků, s materiálním a technickým zajištěním kurzu. Účastníkům se představí realizační tým, který jim upřesní své kompetence a oblasti, v nichž budou účastníkům pomáhat k úspěšnému dokončení kurzu. Manažer internetové poradny je seznámí s jejími možnostmi a způsobem využití.

2. část: Metodika zpracování závěrečné práce, její prezentace a obhajoby

Seminář ke způsobu výběru tématu seminární práce. Požadavky na formální úpravu a členění textu. Vybavení obrázky, rejstříky, anotacemi a abstrakty, citování použité literatury k předkládanému tématu podle citačních norem, a to jak v tištěné, tak i elektronické formě. Struktura seminární práce, anotace. Informace o způsobu konzultací s metodiky a organizací prezentace a obhajoby závěrečných písemných prací.

3. část: Pokyny k obhajobě závěrečných písemných prací

Aktuální informace o stavu zpracování závěrečných prací, upřesnění organizačních pokynů k účasti na obhajobě.

4. část: Prezentace a obhajoba závěrečných písemných prací

Komisionální prověření autorství písemné práce, hodnocení výstižnosti, obsahu, kvality prezentace tématu v programu PowerPoint či jiné formě. Hodnocení absolventa kurzu.